

Sygn. akt VI U 1979/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Bydgoszcy

na rozprawie

odwołania: J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 7 maja 2013 r., znak:(...)

w sprawie: J. D.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem osoby zainteresowanej C. D.

o zwrot nienależnie pobranych świadczeń

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala iż ubezpieczona J. D. nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 6.287,64 (sześć tysięcy dwieście osiemdziesiąt siedem 64/100) zł,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją wydaną na podstawie art.103-105, 138-140, 141 ust 1-3 i art. 142-144 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy z dnia 13.10.1998 r. o Systemie Ubezpieczeń Społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. orzekł, że łączny dochód osiągnięty przez J. D. w 2012 r. wyniósł 55156,59 zł i przekroczył niższą kwotę graniczną ustaloną dla tego roku o kwotę 23384,29 zł, co uzasadniało zmniejszenie świadczenia o kwotę 6287,64 zł, która stanowiła nienależne świadczenie, przypisane odwołującej do zwrotu.

W odwołaniu od tej decyzji J. D. wniosła o jej zmianę i nieobciążanie obowiązkiem zwrotu kwoty wskazanej w decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Zainteresowany C. D. wniósł o również o zmianę zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Zainteresowany C. D. od około 1990 r. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na usługowym prowadzeniu firm w zakresie księgowości, kadr i płac. Zatrudnia od początku swojej działalności od 3 do 7 pracowników. W 2012 r. zainteresowany pozostawał we wspólnym gospodarstwie domowym z żoną – ubezpieczoną J. D.. Zainteresowany zgłosił w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczoną jako osobę współpracującą od dnia 1 września 2004 r. J. D. jako osoba współpracująca wykonywała czynności wprowadzania faktur towarowych do komputera. Takie czynności wykonywała w 2004 r. przez okres 3 miesięcy. W ciągu miesiąca te czynności zajmowały jej około 5 dni. Odwołującej nie odpowiadała ta praca i w 2004 r. bądź na początku 2005 r. zaprzestała współpracy z zainteresowanym a czynności w postaci wprowadzania faktur wykonywali inni pracownicy. Zainteresowany zgłosił żonę do ubezpieczenia zdrowotnego od 1.09.2004r., z uwagi na fakt, że żona pozostawała w stosunku pracy i składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe były opłacane w ramach tego stosunku. Zainteresowany nie wyrejestrował żony z ubezpieczenia zdrowotnego. Składki na ubezpieczenie zdrowotne nie były dla zainteresowanego żadnym obciążeniem bowiem odliczał je od podatku dochodowego. W związku z tym, mimo iż odwołująca nie współpracowała z nim na pewno od początku 2005 roku, nadal opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zainteresowany wyrejestrował żonę z ubezpieczenia zdrowotnego już po wydaniu zaskarżonej decyzji składając wniosek, który wpłynął do organu rentowego dnia 23.05.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w październiku 2013 r., w związku z tym wnioskiem, ustalił nadpłatę składek w wysokości 9.422,95 zł. i zwrócił zainteresowanemu część nadpłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne a część nadpłaty zarachował na poczet zaległych składek.

dowód: zeznania świadków K. R., M. D., A. J. zapis A/V protokołu rozprawy k.45 verte, zeznania zainteresowanego i odwołującej zapis A/V protokołu rozprawy k.23 verte, informacja organy rentowego k.44

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących w aktach sprawy, których strony nie kwestionowały oraz zeznań odwołującej i zainteresowanego oraz świadków K. R., M. D., A. J., którym jako logicznym, zgodnym i uzupełniającym się wzajemnie Sąd dał wiarę w szczególności co do faktu, że w spornym okresie objętym zaskarżoną decyzją odwołująca nie współpracowała faktycznie z zainteresowanym prowadzącym działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 5 oraz 12 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Na gruncie tego przepisu ukształtowało się bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące oceny czy działalność gospodarcza była faktycznie wykonywana przez osobę wpisaną do ewidencji działalności gospodarczej, czy też zaistniała w niej przerwa, mimo braku zgłoszenia i wyrejestrowania tej działalności w ZUS – ie bądź po zgłoszeniu zawieszenia działalności po wprowadzeniu takiej możliwości w przepisach ustawy z dnia 2.07.2004r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz art. 36 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych). W orzeczeniu z dnia 22.02.2010r. w sprawie IUK 240/09 Sąd Najwyższy wypowiedział pogląd, że ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, a więc także czy zaistniała przerwa w jej prowadzeniu, należy do sfery ustaleń faktycznych. Istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta była faktycznie prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne.

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyrokach z 11.01.2005r. IV K 105/04, OSNP 2005/13/198, z 25.11.2005r. IV K 80/05, OSNP 2006/19-20/309 z dnia 30.11.2005, IV K 95/05 OSNP 2006/19-20/311/.

W wyroku z dnia 14.04.2008r. w sprawie IV UK 293/07 (M.P.Pr 2008/9/495) oraz w wyroku z 19.03.2007r. w sprawie III UK 193/06 (OSNP 2008/7-8/114) Sąd Najwyższy podkreślił, że w sprawie o podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego ciężar dowodu wykazania rzeczywistej przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej spoczywa na ubezpieczonym (art. 6 k.c).

Powyższe poglądy, które Sąd Okręgowy w pełni podziela, zastosowanie mają także w przypadku osoby zgłoszonej do ZUS jako współpracującej z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, która powołuje się, w celu uwolnienia od podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, na fakt, iż w okresie objętym decyzją organu rentowego faktycznie takiej współpracy nie prowadziła.

W sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy niespornym jest, że zainteresowany zgłosił w organie rentowym swoją żonę J. D. jako osobę współpracującą z dniem 1 września 2004 r. Celem tego zgłoszenia była chęć osiągnięcia wyższych dochodów i zmniejszenie kosztów działalności.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika w niebudzący wątpliwości sposób, że odwołująca, której wykonywana u męża praca nie odpowiadała, zrezygnowała z niej na początku 2005 r. i w późniejszym okresie nie współpracowała z zainteresowanym przy prowadzeniu jego działalności gospodarczej w żaden sposób, nie przysparzając mu żadnych dochodów.

Skoro więc odwołująca, mimo braku wyrejestrowania jej przez zainteresowanego z ewidencji organu rentowego jako osoby współpracującej, faktycznie nie współpracowała w spornym okresie z zainteresowanym to nie zachodził przypadek określony w art. 6 ust 1 pkt 5 ustawy systemowej regulującej podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym osoby współpracującej z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, brak było podstaw do przyjęcia, że w spornym okresie podlegała ona, jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, ubezpieczeniom na podstawie cytowanego przepisu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że odwołująca nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w rozumieniu art. 138 ustawy z dnia 17.12.1009 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do którego odnosi się art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o Systemie Ubezpieczeń Społecznych i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

SSO Ewa Milczarek